

ASANSÖR SEMPOZYUMU VE SERGİSİ 2014 GERÇEKLEŞTİRİLDİ

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) ve Makina Mühendisleri Odası'nın (MMO) birlikte düzenlediği "Güvenlik ve Teknoloji" ana temalı Asansör Sempozyumu ve Sergisi, 25-27 Eylül 2014 tarihlerinde 428'i kayıtlı delege olmak üzere 1400 kişinin katılımıyla, İzmir'de MMO Tepekule Kongre ve Sergi Merkezi'nde gerçekleştirildi.

25-27 Eylül tarihlerinde yapılan sempozyumda, 36 bildirinin sunulduğu 12 oturum, bir panel ve bir açık oturumun yanı sıra, asansör ve yürüyen merdiven/bantlar üzerine çocuk eğitimi ile asansörlerde elektrik tesisatı ve güvenlik konulu bir kurs düzenlendi.

Sempozyum, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, AYSAD-Asansör ve Yürüyen Merdiven Sanayicileri Derneği, EAYSAD-Ege Asansör ve Yürüyen Merdiven Sanayicileri Derneği, AFSED-Asansör Sanayicileri Federasyonu, EBSO-Ege Bölgesi Sanayi Oda-

sı, İZTO-İzmir Ticaret Odası, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Akdeniz Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Gediz Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Üniversitesi, Yaşar Üniversitesi ile Asansör Dünyası, Asansör Express ve Asansör Vizyon dergileri tarafından desteklendi.

Sempozyumun açılış konuşmaları EMO ve MMO İzmir Şube Başkanları Mahir Ulutaş ve Güniz Gacaner Ermin, EMO Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Yeşil ve MMO Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar tarafından yapıldı.

MMO İzmir Şube Başkanı Güniz Gacaner Ermin konuşmasında özetle şunları belirtti:

Teknolojik gelişmelerin büyük bir hızla gerçekleştiği günümüzde, asansör teknolojileri alanında da çok hızlı bir gelişme ve değişim yaşanmaktadır. İnsan yaşamının daha konforlu ve kolay hale gelmesinde önemli paya sahip taşıma sistemleri olan asansörler, yasal mevzuata uygun olarak yapılması, tasarımından imalatına, imalatından bakımına, bakımından periyodik kontrolüne kadar tüm süreçlerinde mühendislik hizmetine gereksinim duyan bir uzmanlık

alanıdır. Asansör teknolojisindeki çok hızlı gelişmeler ve değişim, güvenlik, konfor, enerji verimliliği gibi konular asansörlerde mühendisliğin önemini gittikçe arttırmaktadır. Bu nedenle TMMOB Elektrik Mühendisleri ve TMMOB Makina Mühendisleri Odaları kendi meslek alanlarını doğrudan ilgilendiren asansör sektörüne yönelik çalışmalarını her anlamda geliştirerek meslek, üye ve toplum yararı çerçevesinde yoğunlaştırmaktadır.

Asansör Sempozyumu'nun tohumları, Türkiye'de ilk kez 1993 yılında İzmir'de düzenlenen İzmir Asansör Semineri ile atılmıştı. Bu yöndeki çabalarımız sonraki yıllarda yine İzmir'de Asansör Sempozyumu, İstanbul'da İletim Makinaları Kongre ve Sergisi olarak devam etmiş, 2006 yılından itibaren ise her iki yılda bir olmak üzere Asansör Sempozyumu gerçekleştirilmiştir. Kurumsal bir hal alan ve ülkemizdeki asansör sektörü için önemli bir etkinlik olduğuna inandığımız Asansör Sempozyumu'nun bir yenisi Asansör Sempozyumu ve Sergisi adı altında, "Güvenlik ve Teknoloji" ana temasıyla bugün başlayarak 27 Eylül 2014 Cumartesi gününe dek MMO Tepekule Kongre ve Sergi Merkezi'nde devam edecektir.

Ülkemizde ve dünyada yaşanan teknolojik gelişmelerin irdeleneceği, yasal düzenlemelerin ve standartların sektöre etkilerinin tartışılacağı sempozyumun, ülkemizde yaklaşık sayısı 400 bini bulan asansörlere ilişkin, ilgili sektör- de üretim ve üretim sonrası süreçlerde

yaşanan sorunların ve bunların çözüm önerilerinin ortaya konulacağı bir etkinlik olması hedeflenmektedir.

Sempozyum kapsamında düzenlenecek "Periyodik Kontrol Kriterlerinde Farklı Yaklaşımlar" konulu açık oturumda çeşitli alanlarda çalışan temsilciler yer alacaktır. Tüm Türkiye'de gerçekleştirilmesi zorunlu olan asansör periyodik kontrollerinin masaya yatırılacağı açık oturumda, bu kontroller esnasında göz önünde bulundurulacak kriterlerin ne olduğu ve nasıl olması gerektiğine dair fikirler ortaya konulacaktır.

Sempozyumumuzun ilk günü gerçekleşecek olan "Sektörel Uygulamalar ve Değerlendirmeler" konulu panele ise Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, EBSO, AYSAD, EAYSAD, TSE ve Meslek Odaları katılacak. Panelde, asansör sektörünün sorunları ve çözüm önerileri konuşulacaktır.

Sözlerimi tamamlarken, ülkemizde asansör ve yürüyen merdiven sektörüne yönelik önemli etkinliklerden biri olan ASANSÖR Sempozyumu'nun gerçekleştirilmesi için katkı sağlayan Sempozyum Düzenleme, Yürütme ve Danışma Kurulu Üyeleri'ne, sempozyumda bildiri sunacak, oturum başkanlıklarını yürütecek, panelimizde, açık oturum ve kurslarda yer alarak konunun tartışılmasına katkıda bulunacak, delege olarak katılacak saygıdeğer katılımcılarımıza, bildiri kitabına reklamlarıyla katkı koyan, sempozyumumuzda sizlere sunulan materyallerimizin hazırlanmasına destek veren tüm kişi, kurum ve kuruluşlara, Sempozyuma katkı sağlayan İFO-İstanbul Fuar Hizmetleri AŞ firmasına ve sempozyum çalışmalarımızın ilgili kesimlere duyurulmasında pay sahibi olan değerli basın mensuplarına teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum."

MMO Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar konuşmasında özetle şunları belirtti:

Odamız bütün uzmanlık alanlarımızda olduğu gibi iletim teknolo-

jileri kapsamındaki asansörlere ilişkin iyileştirici ve geliştirici çalışmalar yapmayı önemli görevlerinden biri olarak görmektedir. Asansörlerin tasarımı, imalatı, montajı, bakım ve periyodik kontrolünü kapsayan süreç, bilimsel- teknik gerekliliklerce belirlenmiş mühendislik hizmetlerine ait bir alandır. Dolayısıyla bu hizmetlerin özel eğitim almış, yeterliliği Odalarca belgelendirilmiş mühendislerce yürütülmesi oldukça önemlidir.

Odamız bu amaçla çok yönlü çalışmalar yürütmektedir. İletim teknolojileri alanındaki yayın eksikliğini giderecek, toplumsal bilinç oluşturacak birçok kitap ve broşürün basımı, seminer, söyleşi ve kurslar, bütün tarafları bir araya getiren kongre ve sempozyumlar, onaylanmış kuruluş ve CE işaretlemesi çalışmaları ve duyarlı belediyelerle yapılan protokoller sonucu asansörlerin periyodik kontrolleri, bu çalışmalarımızın başında gelmektedir.

Dokuz yıldan beri her yıl güncellediğimiz "Asansörlerde Durum Raporu, Uygulamalar ve Yapılması Gerekenler" adlı çalışmamız, bu alandaki bütün gelişmeler, yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri belirli bir bütünlük içermekte ve kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Bütün meslek uygulama alanlarımızda hizmet sunan üyelerimizin yeterli bilgi ve deneyime sahip olması gerekliliğinden hareketle, Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmeliklerimiz uyarınca düzenlenen kurslarda başarılı olan üyelerimizin belgelendirilmesi Oda çalış-

maları arasında önemli bir yere sahiptir.

Ülke çapındaki Meslek İçi Eğitim Merkezlerimizde, Asansör Avan Proje hazırlama konusunda 7 bin 741, Asansör Uygulama konusunda ise 4 bin 156 üyemiz belgelendirilmiştir.

Oda bünyesinde oluşturduğumuz ve TÜRKAK'tan akredite Personel Belgelendirme Kuruluşumuzun (PBK) düzenlediği sertifikalar, uluslararası standartlara uygunluk ve tanınırlık açısından ileri bir adım olmuştur. Odamız, Asansör Mühendisliği uygulama alanlarını da içeren belgelendirme çalışmalarını, TS EN ISO/IEC 17024 "Personel Belgelendirmesi Yapan Kuruluşlar İçin Genel Şartlar Standardı" kapsamında TÜRKAK'a akredite ettirmiştir. MMO PBK, Asansör Avan Proje Hazırlama ve Asansör alanları da dahil olmak üzere on iki kapsamda Mühendis Yeterlilik Belgesi vermektedir.

Geçmişte yerli onaylanmış kuruluşumuzun olmaması nedeniyle üreticilerimiz, uygunluk değerlendirme faaliyetlerini yüksek bedellerde AB kuruluşlarına yaptırmak zorunda kalıyor, bu alandaki mühendislik hizmetleri yurt dışından satın alınıyordu. Bu boşluğu gidermek üzere İzmir'de oluşturduğumuz Asansör Kontrol Merkezimiz (AKM) AB Komisyonu tarafından Onaylanmış Kuruluş olarak kabul edilmiş ve ilgili tebliğ Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Türkiye'deki ilk yerli Onaylanmış Kuruluş olan AKM, Asansör AT tip incelemesi, asansör son muayenesi, birim doğrulaması ve tam kalite güvence modülleri kapsamında asansörlerin üretiminden kullanımına dek CE işaretlemesi yapmak üzere görev yapmaktadır. Ayrıca asansör firmalarına yönelik son muayene, tasarım ve montaj kuralları, iş güvenliği, risk değerlendirmesi ve kalite yönetim sistemi eğitimleri de yapılmaktadır.

Kaldırma ve iletim makinalarının periyodik kontrol ve bakımlarına ilişkin

faaliyetlerimiz de TÜRKAK'a akredite ettirilmiş ve Odamız bu alanda da A Tipi Muayene Kuruluşu olmuştur. Odamız bu kapsamda AKM, TS EN ISO/IEC 17020 ve TS EN ISO/IEC 17021 standartlarına göre de akredite olmuştur.

EMO ile eşzamanlı olarak 28.07.2011 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan "TMMOB Makina Mühendisleri Odası Asansörlere Ait Makina Mühendisliği Hizmetleri Yönetmeliği" ile de sektörde yer alan üyelerimizin çalışma alanlarının düzenlenmesi sağlanmıştır.

Bu gelişme ve çalışmalardan, bilimsel mühendislik ölçütlerine dayalı kamusal çalışma ve denetim anlayışımızın, ülkemiz ve sanayimiz lehine, uluslararası ölçekte tanınırlığının önemli bir göstergesi olarak haklı bir gurur duyduğumuza belirtmeliyim.

Sektörde yılda ortalama 25-35 bin asansör ve 3 bin yürüyen merdiven kurulumu yapılmaktadır. Sektör, 400 binin üzerinde asansörün işletme süreçlerinde gerçekleştirilen bakım ve onarımda kullanılan malzeme, cihaz ve ekipmanlarla birlikte yaklaşık 1 milyar dolarlık bir ekonomik hacme sahiptir.

Sektördeki yetkili firma sayısı yaklaşık 663, herhangi bir yetki almadan çalışan firma sayısı ise yaklaşık bin 500 civarındadır. Sektörde istihdam edilen Makina Mühendisi sayısı ise yaklaşık 800'dür. Asansör periyodik kontrollerinin ne yazık ki bütün ülkeyi kapsamaması, mühendis istihdamındaki yetersizlik, meslek odalarının görev ve yetkileri, AB süreç ve standartlarının uyumlaştırılması, piyasa gözetim ve denetimi gibi konulardaki sorunlar ise sürmektedir.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TSE, Meslek Odaları, üretici firmalar, mühendisler, akademisyenler ve diğer kuruluşların, sürecin bütününde mühendis istihdamı ve meslek odalarının rolleri başta olmak üzere sağlayacağı

aktif destek, bu sorunların çözümünde önemli bir rol oynayacaktır.

Yapılan yönetmelik değişikliği ile 2012 yılından itibaren kontroller Muayene Kuruluşları tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu kontrollerin uygulama birliği ve kontrol sonrasında yapılacaklar da oldukça önem taşımaktadır.

Odalarımızca 2005-2011 arası yedi yılda toplam 15 ilde 47 belediye sınırları içinde yapılan denetim ortalamasında asansörlerin yüzde 66,2'sinin sorunlu olduğu tespit edilmiştir. Ancak toplam asansör sayısı ile yapılan denetim verileri baz alındığında sorun daha da büyümektedir. Bu durum toplumun can güvenliğinin nasıl büyük bir tehlike içinde olduğunu da göstermektedir.

Bildiğimiz gibi 05.11.2011 tarih ve 28106 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Asansör Bakım ve İşletme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" hükümlerince bina yöneticileri, asansörlerin yılda en az bir kere kontrolünü yaptırmakla yükümlüdür. Belediyeler de 1 Ocak 2012 tarihinden itibaren, sınırları içerisindeki her asansörün yılda bir kez A tipi Muayene Kuruluşu tarafından kontrol edilmesini sağlamaktan ve yıllık kontrolün yapılarak yapılmadığını denetlemekten sorumlu kılınmıştır.

Bu gelişmeyle birlikte Odamız bünyesinde çalışan teknik görevlilerimize yönelik düzenlediğimiz eğitimler sonucu AKM bünyesinde şu anda 191 denetçimiz bulunmaktadır.

Mevcut adımlarla yetinmemek, tasarım aşamasından, üretim, montaj, kullanım, bakım ve denetim aşamalarına kadar mühendislik hizmetlerinin yaygınlaştırılması, etkin kılınması ve yasal düzenlemelerle güvence altına alınması gerekmekte ancak bu konudaki gelişmeler sorunlu yapısını ne yazık ki korumaktadır.

Son 19 yılda Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından altı adet Asan-

sör Yönetmeliği yayımlanmıştır. 1995 tarihli Yönetmelik'te asansör imalat, montaj ve bakım firmalarının bir elektrik ve bir makina mühendisi istihdam etmesi ve bu firmaların Elektrik ve Makina Mühendisleri Odalarından Büro Tescil Belgesi alması zorunlu tutulmuşken, yürürlükteki yönetmeliklerde bu konular boşlukta bırakılmıştır.

Yeni yönetmeliklerde asansör avan ve uygulama projelerinin ilgisine göre elektrik ve makina mühendislerince çizileceği ve bu projelerin valilikler ve belediyelerce asansörlere işletme ruhsatı verilmesi aşamasında istenmesi ve imalat, montaj ve bakım firmalarına mühendis istihdamı konusunda herhangisi bir açıklık getirilmemektedir.

Odamız bu konuyla ilgili görüş, öneri ve çekincelerini birçok kez yazılı ve sözlü olarak Bakanlığa iletmıştır. Ancak 95/16/AT yönetmeliğinde yapılan revizyon ve ulusal düzenlemeleri belirleyecek olan "Asansör Bakım ve İşletme Yönetmeliği", üzerinde ortak bir görüşe ulaşılmadan yayımlanmıştır.

Bazı çevreler olaya ticari boyutta yaklaşmakta, asansör firmalarında mühendis çalıştırılmasına ve Mühendis Odalarının mesleki denetim süreçlerinde yer almasına şiddetle karşı çıkmaktadırlar. Yönetmeliğin avan ve tatbikat projeleri ile ilgili hükümleri iptal edilmiş, bina bütününe bir parçası olan ve yanlış uygulamaların sonuçlarını insan yaşamıyla ödediğimiz asansör tesisleri yapı denetim süreçlerinden kaçırılmaya çalışılmış, işletme ruhsatı aşamasında sadece firmanın düzenleyeceği AT uygunluk beyanı yeterli sayılmıştır.

Bilim, mühendislik ve kamu denetimini dışlayan böylesi bir düzenleme, asansörlerde denetim eksikliğinden kaynaklı can ve mal kayıpları ile standart dışı uygulamaları daha da artıracak gibi ulusal asansör sanayimizi de baltalayarak, sektörde hizmet veren yüzlerce mühendisin işten çıkarılmasına sebep olmuştur.

Makina Mühendisleri Odası olarak böylesi yanlış uygulamalara izin ver-

meyeceğimizi burada belirtmek isterim.

Sektörle ilgili kalıcı ve sürekli çalışmaların gerçekleştirilmesi amacıyla kurulan Asansör Teknik Komitesi'nin çalışmalarının da işlevsel kılınması gerekmektedir. Komitede yer alan Odamız ve EMO tarafından hazırlanan "Asansör Tesis, İşletme ve Bakım Yönetmeliği"nin yayımlanmaması, asansör sektöründe işletme ve bakım süreçlerinde mevcut dağınıklığı ve haksız rekabet ortamını daha da artırmakta ve güvenliği de olumsuz etkilemektedir.

Diğer yandan 17.01.2002 tarih ve 24643 sayılı Resmi Gazete'de "Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik" yayımlanmakla birlikte yaygın piyasa gözetimi ve denetimi ortamının ilgili Bakanlıkça etkin bir şekilde sağlanması gerekmektedir. Zira asansör ve yürüyen merdiven sektöründe ürünlerin piyasaya arzı ve dağıtımı aşamasında veya ürünler piyasada iken ilgili teknik düzenlemelere uygunluk ve güvenliğe ilişkin boşluklar mevcuttur.

Bu noktada ülke genelinde yaygın bir örgütlenme altyapısı bulunan Odamız ve EMO'nun yetkili kılınmasına yönelik idari düzenlemelerin Asansör Bakım ve İşletme Yönetmeliği kapsamında yapılması gerekmektedir.

Bu konulara sempozyumumuzun önem vererek eğilmesini diliyorum.

EMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Mahir Ulutaş, konuşmasında;

3 gün sürecek sempozyum süresince asansör mevzuat ve standartlarındaki hızlı değişimlerin değerlendirileceğini, sektörel uygulamaların derinlemesine işleneceğini ve sektöre konunun uzman-

ları tarafından çözüm önerileri sunulacağını ifade etti. Asansör ve Yürüyen Merdiven Sanayicileri Derneği Başkanı Sefa Targıt, bilimden ve bilimsellikten uzaklaşmanın büyük felaketlere neden olduğunu ve bunun yaşanan acı deneyimlerle görüldüğünü dile getirerek, sempozyumun, asansör sektörünün organize olmuş tek platformu olduğunu belirtti. EMO Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Yeşil de, asansörlerin tasarımı, projelendirilmesi, malzemesi, montajı risk analizi, bakımı, periyodik kontrolü, iş güvenliği, enerji verimliliği, mevzuat ve ilgili standartlar konusunda teorik ve uygulamalı bilgiye sahip uzmanlaşmış mühendislere ihtiyaç olduğuna dikkat çekerek, "Bu ihtiyaca yönelik olarak odalarımız tarafından meslek içi eğitim verilmekte ve sonrasındaki belgelendirmeler yapılmakta, uzman mühendislerimizin asansör sektöründe istihdamı yoluyla sektörün gelişimine katkıda bulunulmaktadır" şeklinde konuştu. Açılış etkinliğinin son konuşmasını Bornova Belediye Başkanı Olgun Atilla yaparken, belediye olarak meslek odaları ile işbirliğine açık olduklarını ve Bornova halkına yönelik bilinçlendirme çalışmalarında odalardan destek beklemediklerini söyledi. ■

ASANSÖR SEMPOZYUMU 2014 SONUÇ BİLDİRİSİ YAYIMLANDI

Asansör Sempozyumu 2014, 428'i kayıtlı delege olmak üzere 1.400 kişinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. 15 kurum ve kuruluş tarafından desteklenen sempozyum boyunca 12 oturumda 36 bildiri sunulmuş, 1 açık oturum, 1 panel, 1 kurs gerçekleştirilmiştir. Sempozyum katılımcıları, sempozyuma paralel olarak düzenlenen sergiyi ziyaret ederek yeni ve ürün ve teknolojileri görme olanağı bulmuşlardır.

Sempozyum kapsamında düzenlenen "Periyodik Kontrol Kriterlerine Farklı Yaklaşımlar" başlıklı açık oturumda; meslek odaları ve asansör sektörü temsilcileri katılımıyla farklı muayene kuruluşları tarafından gerçekleştirilen periyodik kontrol çalışmalarında kontrol kriterlerinin farklı yorumlamasından dolayı ortaya çıkan durumlar ve sonuçlar kriterler bazında ayrıntılı olarak masaya yatırılmış, farklı uygulamaları ortaklaştırabilmek için görüş ve öneriler üretilmiş ve katılımcılar ile paylaşılmıştır.

Sempozyum kapsamında düzenlenen "Sektörel Uygulamalar ve Değerlendirmeler" başlıklı panelde; Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Türk Standartları Enstitüsü, Ege Bölgesi Sanayi Odası, TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası, TMMOB Makina Mühendisleri Odası ve sektör dernekleri temsilcilerinin katılımıyla konu ayrıntılı olarak tartışılmış, görüş ve öneriler üretilmiştir.

Sempozyum sonucunda aşağıdaki konuların kamuoyuna sunulması karar altına alınmıştır.

- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilk kez Asansör Sempozyumunda açıklanan verilere göre ülkemizdeki asansör sayısı 431.184'tür. Bakanlık, bu asansörlerin 152.278 adedinin periyodik

kontrolünün gerçekleştirildiğini ve bu asansörlerin % 65'inin kullanılmasının sakıncalı olduğunu açıklamıştır. Bu veriler ışığında ülkemizdeki asansörlerin ancak üçte birine periyodik kontrol uygulaması yapıldığı, yaklaşık 3 yılda kontrol edilen asansör sayısının yetersiz olduğu, bu konuda öncelikli olarak Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın ruhsat vermeye yetkili kuruluşları uyarması ve halkı bilinçlendirmesi gerekliliği vurgulanmıştır. Kontrol edilen 3 asansörden 2'sinin kullanılmasının sakıncalı olduğu, bu oranın çok yüksek olduğu, Bakanlığın personel sayısını artırarak yetkili montaj ve bakım firmalarına yönelik denetimleri genişleterek sürdürmesi ve merdiven altı olarak tabir edilen bakım firmalarının faaliyetlerini engellemesi, periyodik kontrol sonucu uygunsuz bulunan asansör ve bakımcı firmalara Bakanlıkça da yaptırımda bulunması gerektiği ve periyodik kontrollere ilişkin bakım firmalarının sorumluluklarının artırılmasının gerekliliği vurgulanmıştır.

- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilk kez Asansör Sempozyumu'nda açıklanan rakamlara göre piyasa gözetimi kapsamında 2013 yılında denetlenen 1.063 asansörün 383'ü uygunsuz, 2014 yılının ilk 8 ayında denetlenen 994 yeni asansörün 419 adedi uygunsuz olarak tespit edilmiştir. Yine Bakanlık tarafından 2013 ve 2014 yıllarında sektörde faaliyet

yürüten 1.375 asansör montaj firmasının 423'ünün ürün denetlenmiş, 3 asansör montaj firmasından birinin ürününün uygun olmadığı saptanmıştır. 95/16/AT yönetmeliği kapsamında montajı yapılan yeni asansörlerin ve firmaların üçte birinin ürününün uygunsuz olduğu gerçeğinden hareketle, sektörün disipline edilebilmesi için Bakanlığın PGD kapsamında asansör ve montaj firması denetimleri yanı sıra onaylanmış kuruluşları da denetlemesi ve bu konuda hazırlıklarını sürdürdüğü mevzuat çalışmalarını ivedi olarak yayımlaması gerektiği belirtilmiştir.

- Piyasa gözetim ve denetim faaliyeti sonuçlarına ilişkin uygunsuzluklar ve uygunsuzluk kaynakları, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilk kez Asansör

Sempozyumu'nda açıklanmıştır. Bu açıklamaya göre; asansörlere yapıdan kaynaklanan uygunsuzlukların yapı denetim kuruluşlarından; asansör bakım faaliyeti yapan firmalara yönelik tespit edilen uygunsuzlukların asansör bakım firmalarından; yıllık kontrol sonuçlarının değerlendirilmesi aşamasındaki uyumsuzlukların A tipi muayene kuruluşlarından; kırmızı etiket alan asansörlere yönelik uygulama boşluğunun ruhsat veren kuruluşlardan; nitelikli personel istihdam edilmemesi ve markalaşma probleminin sektörden; ürünle ilgili sorunların ise kamusal yapı içindeki çok sayıda bakanlık, kurum ve kuruluşlardan kaynaklanmaktadır. Bu saptamalara, Bakanlığın yeterli sayıda personelinin olmaması, ürüne ilişkin mevzuat düzenlemelerindeki gecikmeler, hem PGD kapsamındaki denetimlerin hem de periyodik kontrol çalışmalarının yaygınlaştırılmaması ve yaptırımların yetersizliği de ilave edilerek, ilgili kesimlerin Bakanlığın öncülüğünde bu sorunların çözümüne yönelik olarak ellerini taşın altına koyması gerektiği vurgulanmıştır.

- Asansör Bakım ve İşletme Yönetmeliği kapsamında A Tipi Muayene Kuruluşlarınca yürütülen periyodik kontrol çalışmasının sağlıklı ve verimli bir şekilde yürütülmesi için halkın konu hakkında bilinçlendirilmesine gereksinim olduğu, bu konuda Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın ilgili muayene kuruluşları, meslek odaları ve sektör derneklerinin desteğiyle kamu spotları hazırlayarak kamuoyunu bilgilendirmesi gerekliliği önemle vurgulanmıştır.
- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan Mevcut Asansörlerin İyileştirilmesi ve Güvenliğin Arttırılmasına İlişkin Yönetmeliğin yayımlanması ve uygulanmasında gecikme yaşandığı, Bakanlığın periyodik kontrol çalışmalarını yakından takip ede-

rek anılan yönetmeliği bir an önce yayımlaması, periyodik kontrol ile mevcut asansörlerin iyileştirilmesi ve güvenliğinin artırılması çalışmalarının periyodik kontroller ile paralel bir biçimde yürütülmesi gerektiği vurgulanmıştır.

- Asansör tasarımı, projelendirilmesi, malzemesi, montajı risk değerlendirmesi, bakımı, revizyonu, periyodik kontrolü, iş güvenliği, enerji verimliliği, mevzuat ve ilgili standartlar üzerine teorik ve uygulamalı bilgiye sahip uzmanlaşmış mühendislere sektörün gereksinim duyduğu, asansörlerin sadece elektrik ve makine mühendisliği disiplinlerinin meslek alanına girdiği, asansörlerin tasarımından, projelendirilmesine, montajından, işletilmesine, bakımından, periyodik kontrolüne kadar mühendislik hizmeti olduğu vurgulanarak, Odalarımızın meslektaşlarına yönelik eğitim ve belgelendirme faaliyetlerini geliştirmesi gerekliliği belirtilmiştir.
- Sektörün nitelikli ara elemana gereksinim duyduğu, ülkemizin teknik eleman yetiştirme konusunda eğitim politikasının olmaması nedeniyle meslek yüksek okullarının ve meslek liselerinin sanayinin gereksinimi olan nitelikli ara elemanı yetiştiremediği, bu konudaki en önemli görevin Milli Eğitim Bakanlığı'na düştüğü belirtilerek, sektörün gereksinim duyduğu nitelikli ara eleman yetiştirme konusunda üniversitelere, ara teknik eleman yetiştiren okullara ve meslek odalarına önemli görevler düştüğü vurgulanmıştır.
- Türkiye'nin iş kazası sayısı bakımından Avrupa'da birinci, dünyada ise üçüncü sırada olduğu, 2014 yılında Soma'da ve İstanbul'da katliam denebilecek iş kazaları meydana geldiği, sektörde ise ELA rakamlarına göre 25 AB ülkesi ve Türkiye olmak üzere 26 ülkede 2013 yılında asansörlerde yaşanan 17 ölümlü kazanın 12'sinin ülke-

mizde meydana geldiği belirtilerek, özeld işverenler ve çalışanlar olmak üzere genelde tüm halkımızda işçi sağlığı ve iş güvenliği kültürünün yerleşmesi için başta TC Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olmak üzere ilgili tüm bakanlıklara, işverenlere, işveren örgütlerine, sendikalara, yazılı ve görsel basına, meslek odalarına ve sektörel derneklere önemli görevler düştüğü vurgulanmıştır.

- Gelişmiş ülkeler ile karşılaştırıldığında ülkemizdeki şantiyelerin güvenlik kültürü açısından son derece kötü olduğu, İstanbul'da yüksek katlı bir bina inşaat şantiyesinde meydana gelen iş kazasıyla bu durumun bir kez daha tescillendiği vurgulanarak, asansörlerle ilgili olanlarda dahil olmak üzere tüm firmaların çevre, sağlık ve emniyet yönetim sistemlerinin kurulması, asansör firmalarının şantiyeleri için iş emniyeti konusunda kurallarını belirlemesi, çalışanları ile sürekli iletişim halinde bulunarak onları eğitmesi, kuralların uygulanmasının sürekli olarak denetlenmesi gerekliliği belirtilmiştir.
- Sektörde finansman, sermaye yetersizliği, düşük verimlilik, kalifiye işgücü, teknolojik ve endüstriyel birikim ve paylaşım sorunlarının olduğu, sektörde sahip olunan bilgi ve deney birikiminin uygulamaya ve katma değere dönüştürülmesi için sistem tasarımında ulaşılan seviyenin geliştirilerek yaygın kullanımının sağlanması, yerli malzeme üretim ve kullanımının teşvik edilmesi gerekliliği vurgulanmıştır.
- Meslek odalarının kuruluş yasalarının verdiği görev çerçevesinde, kamu yararına ve kamu adına sürdürdüğü üretim ve hizmetlerin kalitesinin yükseltilmesi amacıyla, mesleki denetim hizmetlerinin önündeki yerel ve merkezi siyasi iktidarlarca konulan tüm engeller ve sınırlamaların kaldırılması gerektiği ve mesleki denetimin ol-

mazsa olmaz koşulunun "uzmanlık ve belgelendirme" olduğu belirtilmiştir.

- Asansör Yönetmeliklerine ve standartlara uygun üretim ve bakım, piyasa gözetim ve denetimi ile periyodik kontrol uygulamalarında yaşanan sorunların çözümüne ilişkin etkin koordinasyon zeminlerinin yaratılmasının gerekliliğinden hareketle, asansör alanındaki sorumlu kurum ve kuruluşların (Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, yapı ruhsatı vermekle yetkilendirilen kuruluşlar, onaylanmış kuruluşlar, asansör montaj ve bakım firmaları, bina yöneticileri, sektör dernekleri ve meslek odalarının) bu sorunların çözümünde bilginin paylaşılmasına önem vermeleri, ortak çalışmalar gerçekleştirmeleri ve işbirliği içinde çalışmalarının gerekliliği vurgulanmıştır.
- Asansörlerin engellilerin ve hareket kısıtlılığı bulunan kişiler için öncelikli gerekliliklerden olduğu, hem asansöre erişim hem de asansörlerin farklı engel gruplarından kullanıcılar için gerekli donanımlarla monte edilmesi ve işletilmesi gerekliliği vurgulanmıştır.
- Ülkemiz topraklarının %66'sının birinci ve ikinci derece deprem riski altında olduğu, bu kesimlerde nüfusun %70'inin ikamet ettiği, sanayi tesislerinin %50'sinin birinci derece risk bölgelerinde, %25'inin ikinci derece risk bölgelerinde olduğu, Türkiye'nin 70 metreden yüksek 417 binayla Avrupa'da zirvede (Almanya'da 281, İngiltere'de 261 ve Fransa'da 201 adet) olduğu gerçeğinden hareketle sismik olaylara karşı koruyucu ve önleyici tedbirler alınırken binalarda kullanılan imalat teknolojileri kadar asansör ve yürüyen merdiven sistemlerinin seçimi ve kurulum şartlarının da çok önemli hale geldiği, asansörlerin binaların

en pahalı ekipmanlarından biri ve çok önemli bir işlevi olduğu, deprem sırasında tahribata karşı hassas mekanik ve elektrik/elektronik bileşenlere sahip olduğu anımsatılarak, asansörlerin deprem sırasında sismik kuvvetlere karşı dayanıklı ve en azından kabinde kalan yolcular kurtarılincaya kadar aktif kalmalarını sağlayacak şekilde seçiminin ve kurulumun yapılması gerekliliği vurgulanmıştır.

- Deprem riski yüksek bir ülkede yaşamamız ve son 15 yılda iki büyük deprem yaşamış bir ülke olmamıza rağmen deprem sonrası asansörlerin durumları ve hasarlarına ilişkin yeterli bilgiye sahip olmadığımız vurgulanmış, afetler sonrası asansör hasarlarına ilişkin veri toplama konusunda öncelikle ilgili bakanlıkların, üniversitelerin, meslek odalarının, sektörel derneklerin ve firmaların işbirliği içinde olması gerekliliği vurgulanmıştır.
- Türk Standartları Enstitüsü'nün, asansör ve yürüyen merdiven sektörünün ihtiyacına yönelik Avrupa'da yayınlanan yeni direktif ve standartları en kısa süre içerisinde Türkçe tercümesi ile birlikte ülkemizde yayımlaması gerekliliği vurgulanmıştır.
- Asansör Bakım ve İşletme Yönetmeliği gereği, 2012 yılından beri ülke genelinde A tipi muayene kuruluşlarınca gerçekleşen periyodik kontrol çalışmalarındaki kontrol kriterleri bazındaki farklı uygulamalar ilk kez Asansör Sempozyumu'nda masaya yatırılmış, farklı yaklaşımlar ilgili standartlar bazında irdelenerek kontrol uygulamalarının aynılaştırılması için bir konu dışında görüş birliğine varılmıştır. Hem kriterler bazındaki farklı uygulamaları aynılaştırmak hem de kontrol kriterlerinin tamamının gözden geçirilip yeniden düzenleyerek Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ivedi olarak yayımlanması gerekliliği vurgulanmıştır.

- Ülkemizde firmaların yeterli sermaye ile kurulamaması, ortaklı yapıların iyi yönetilememesi, firmaların finans yönetimlerinin olmaması, periyodik krizler ve bu krizlerden etkilenen firmaların küçülmesi veya yok olması, hızlı gelişen teknolojilere ayak uyduramama, kurumsallaşmanın sağlanamaması, firmaların bölünmesi/ çok sayıda firma oluşması ve bunun sonucu ortaya çıkan rekabet nedeniyle firmaların markalaşmadığı, yerel düzeyde bile markalaşmanın sağlanmadığı belirtilerek, bir tür kümelenme modeli ile markalaşmanın mümkün olabileceği, orta ölçekli 5 ve üzeri firmanın bir araya gelerek ortak bir marka yaratmaları, depolama, sevkiyat, imalat, satın alma gibi fonksiyonlarını ortaklaştırarak maliyetlerini azaltmaları ve rekabet edebilirliği artırarak önce yerelde sonra da dünyada bir marka olunabileceği yönünde görüşler dile getirilmiştir.

- Güvenli ürün ve güvenli olamayan ürüne ilişkin hukuki sonuçların önümüzdeki günlerde hem ilgili sektörlerin hem de tüketicilerin daha fazla gündeminde olacağı, gelişen teknolojilerin beraberinde yeni sorunlar getirdiği, mevcut hukuk kurallarının bu sorunlara çözüm bulmasının olanaksız hale geleceği; bu soruna çözüm getirmek için siyasi iktidarın "Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Tasarısı" hazırlıkları içinde olduğu, bu kanunla birlikte güvenli ürüne ilişkin davaların artış göstereceği, asansör montaj ve bakım firmalarının hem yenilenen mevzuat hem de açılacak davalar ile çok daha sıkı bir denetime maruz kalacakları hatırlatılarak sektörün bu sürece hazırlıklı olması gerekliliği vurgulanmıştır.

TMMOB

Elektrik Mühendisleri Odası

TMMOB

Makina Mühendisleri Odası